

Huvudman

Waldorfföreningen i Helsingborg, org.nr. 843001-1851
skolakastanjen@outlook.com

Ärendet

Tillsyn under första verksamhetsåret av Waldorfskolan Kastanjen i Helsingborgs kommun, förskoleklass, grundskola för årskurserna 1 – 3 samt fritidshem

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Waldorfföreningen i Helsingborg en anmärkning avseende brist rörande anmälan om kränkande behandling. Waldorfföreningen i Helsingborg ska senast **fredag den 31 maj 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser elevers frånvaro, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, tillgång till och användning av ändamålsenlig utrustning, lokaler samt digitala verktyg i undervisningen, tillgång till elevhälsa, skolans plan mot kränkande behandling samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:9425) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under vårterminen 2024 inlett en tillsyn under första verksamhetsåret av Waldorfskolan Kastanjen i Helsingborgs kommun. Tillsynen har omfattat utbildningen förskoleklass och grundskola, årskurserna 1-3, samt fritidshem. Huvudmannen bedriver under läsåret 2023/2024 endast undervisning i förskoleklass och fritidshem. Det går för närvarande 12 elever vid skolenheten.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Waldorfskolan Kastanjen följer gällande bestämmelser inom områdena undervisning och stöd samt skolans arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling. Vidare har Skolinspektionen gjort en prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 7 februari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans plan mot kränkande behandling och skolans rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Agerande och anmälan vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever berättar att de vuxna agerar om en elev gör något dumt mot en annan elev och att de känner sig trygga på skolan. Lärare uppger att samtliga i personalen ingriper om det uppstår lägen där elever blir ledsna och att de hjälper elever att lösa de situationer som uppstår. Det har hänt att elever blivit ledsna på grund av vad någon annan elev har sagt eller gjort men det har inte inträffat några allvarliga kränkningar vid skolan. De arbetar mycket med relationellt och förebyggande arbete med eleverna och den höga vuxennärvaron gör att skolans personal hinner ingripa i situationer innan det blir en kränkning. Enligt lärare måste det vara fråga

om en allvarlig eller upprepad kränkning för att de ska göra en anmälan om kränkande behandling. Hittills har de inte behövt göra någon anmälan till rektor, men för det fall en allvarlig kränkning skulle inträffa ska det anmälas enligt rutin till rektor och huvudman så att huvudman kan vidta åtgärder. Rektor delar personalens uppfattning om vad som utgör en kränkning men tillägger att det också kan vara fråga om en engångsföreteelse. Rektor tror att hon får kännedom om allvarligare kränkningar, men inte om mindre allvarliga kränkningar. Vid allvarliga kränkningar ska skolans personal arbeta enligt skolans plan, vilket innebär att kränkningen ska dokumenteras, det ska upprättas handlingsplan och huvudmannen ska underrättas. Mindre allvarliga kränkningar sammanställs inte enligt rektor.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § andra stycket skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Waldorfskolan Kastanjens arbete med att motverka kränkande behandling inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning har inte framkommit annat än att personal agerar och reder ut situationer när en elev utsätts för kränkande behandling. Det framgår emellertid att det har förekommit incidenter på skolan där elever kan ha upplevt sig kränkta, men att dessa händelser inte har anmälts till rektor och huvudman. Vidare framkommer i intervjuer med lärare och rektor att det endast är allvarliga eller upprepade kränkningar som leder till en kränkningsanmälan och att huvudmannen inte får kännedom om mindre allvarliga kränkningar. Detta är en brist. Skolans personal ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektor eller huvudman, utan utredningen får visa om det varit fråga om kränkande behandling eller inte.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Waldorfföreningen i Helsingborgs verksamhet vid Waldorfskolan Kastanjen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling.

Utredningen visar att personal agerar och känner till sin skyldighet att anmäla när en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, men att mindre allvarliga kränkningar inte anmäls till rektor och huvudman. Mot bakgrund av vad som framkommit om hur all personal vid skolan reagerar och vidtar åtgärder utifrån de situationer som uppstår och reder ut incidenter som inträffar, bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Waldorfföreningen i Helsingborg en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning och stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elevers frånvaro

Av intervjuer med både lärare och rektor framgår att det finns rutiner för att informera vårdnadshavare och fånga upp elever med ogiltig frånvaro. De uppger att om en elev inte har kommit till skolan efter 10 minuter från skoldagens början är rutinen att i första hand kontakta vårdnadshavare och därefter andra kontaktpersoner som vårdnadshavare uppgett. Ansvarig lärare ska även kontakta rektor. Frånvaro förs in i skolans digitala lärplattform och via den kan elevernas frånvaro följas upp.

Garanti för tidiga stödinsatser

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektor framgår att skolan arbetar med det nationella kartläggningsmaterialet utifrån Skolverkets rutiner och föreskrifter. Kartläggningsmaterialet för förskoleklass genomfördes i smågrupper och samtliga elever hade genomfört det under höstterminen 2023. Elevernas resultat sammanställdes utifrån Skolverkets mall och fördes in i skolans digitala plattform. Innan resultaten fördes in hade läraren en genomgång av elevresultaten med övrig personal samt rektor och biträdande rektor. Vidare framkommer samstämmigt i intervjuerna att lärare och specialpedagog därefter gick igenom samtliga elevers resultat. De tittade på vad kartläggningen indikerade, specialpedagogen gav läraren stöd i bedömningen och det gjordes en särskild bedömning av en elev. Läraren och specialpedagogen diskuterade vilka extra anpassningar eleven skulle ges och anpassningarna ska följas upp av läraren och specialpedagogen under vårterminen 2024. Lärare uppger vidare att de varannan vecka har personalmöten, vid vilka även rektor och biträdande rektor deltar. Där diskuteras ofta elevärenden, extra anpassningar och vad som krävs för att eleverna ska komma framåt i sin sociala utveckling och kunskapsutveckling. Av intervjuer och dokumentation som har getts in framgår vidare att tanken är att nuvarande personal följer eleverna under hela lågstadiet. Rektor uppger dock att det finns ett fungerande system för överföring av information genom skolans digitala plattform, om det skulle bli aktuellt med en överlämning på grund av skolbyte eller ny personal.

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektor framgår att ett litet antal elever identifierats vara i behov av extra anpassningar på skolan, en utifrån det nationella kartläggningsmaterialet och övriga på andra sätt. Det handlar både om sociala stödbehov och kunskapsrelaterade stödbehov. Samtliga intervjugrupper uppger att stödet fungerar väl för dessa elever. De uppger vidare att de elever som är i behov av extra anpassningar också får det. Personal och rektorer har regelbundna måndagsmöten där elevernas utveckling diskuteras och där extra anpassningar utvärderas. Sådana diskussioner kan även föras löpande och elevhälsan kan kopplas in vid behov. Lärare, elevhälsans personal och rektor uppger vidare att det finns rutiner för hur personal ska gå till väga om de känner oro för en elevs kunskapsutveckling eller sociala utveckling och bedömer att extra anpassningar inte är tillräckligt. Personal har ännu inte behövt anmäla till rektor att elev kan vara i behov av mer stöd. Det har således inte blivit aktuellt för rektor att starta en utredning om särskilt stöd.

Tillgång till och användning av ändamålsenlig utrustning, lokaler och digitala verktyg i undervisningen

I intervjuer uppger både lärare och rektor att skolan har tillgång till både de lokaler och den utrustning som krävs för att kunna bedriva undervisning. Utemiljön och omgivningarna möjliggör även utomhusundervisning. Skolan har dessutom avtal med idrottslokal och samarbetsavtal med ett bibliotek.

Enligt inkommen dokumentation har skolan har tillgång till tre lärplattor och en laptop för förskoleklassens 12 elever och eleverna uppges ha tillgång till det material och den utrustning som behövs för att ge eleverna undervisning enligt centralt innehåll. Av intervjuer med både elever, lärare och rektor framgår att digitala verktyg används i undervisningen, bland annat för informationssökning, källkritik och film- och bilddokumentation.

Tillgång till elevhälsa

Av inkommen dokumentation från huvudmannen samt genom intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektor framgår att skolan har tillgång till skolsköterska, specialpedagog, kurator, skolläkare och skolpsykolog, vilka hyrs in vid behov enligt avtal. Skolan och elevhälsoteamet har fasta mötestider ungefär en gång i månaden och därutöver har skolans personal möjlighet att kontakta elevhälsan vid behov. Lärare, elevhälsans personal och rektor anser att de har tillräcklig tillgång till elevhälsa utifrån den fas skolan är i för närvarande, även för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Eleverna kommer att träffa skolsköterskan under våren 2024 för hälsosamtal. Eleverna har även möjlighet att träffa både kurator, specialpedagog, skolläkare och skolpsykolog om behov skulle finnas.

Rättslig reglering

Elevers frånvaro

Av 7 kap. 17 § skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Garanti för tidiga stödinsatser

Av 8 kap. 2 – 3 §§ skolförordningen framgår att nationella kartläggningsmaterial ska användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande i förskoleklass. Statens skolverk får meddela närmare föreskrifter om nationella kartläggningsmaterial och användningen av dessa.

Enligt 3 kap. 4 § skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklass, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik.

Av andra stycket samma paragraf framgår att om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Av 3 kap. 4 a § skollagen framgår att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid bl.a. en särskild bedömning enligt 3 kap. 4 § skollagen och uppföljning enligt 3 kap. 4 b § skollagen. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens.

Av 3 kap. 4 b § skollagen framgår att det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska genomföras en uppföljning av stöd i form av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas,

och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Tillgång till och användning av ändamålsenlig utrustning, lokaler och digitala verktyg i undervisningen

Enligt 2 kap. 35 § skollagen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för utbildningen för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar, framgår att rektorn inom givna ramar har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat digitala verktyg.

Tillgång till elevhälsa

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att det för eleverna i bland annat grundskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten vid Waldorfskolan Kastanjen uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av Waldorfskolan Kastanjes plan mot kränkande behandling och diskriminering för läsåret 2023/2024. Planen innehåller bland annat en beskrivning av och mål för det förebyggande arbetet på skolenheten samt aktiviteter som avses genomföras under läsåret. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att rektor och skolans personal tillsammans arbetat fram planen. Lärare uppger vidare att de har upprättat en likabehandlingsplan tillsammans med eleverna i samband med att de hade ett vänskapstema och att elevernas tankar har tagits in i skolans plan mot kränkande behandling. Rektor uppger att skolan i framtagandet av planen mot kränkande behandling har utgått från elevernas tankar. Aktuell plan kommer att utvärderas och revideras i enlighet med det årshjul som skolan tagit fram och eleverna kommer att involveras i detta arbete.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare framgår det av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande att skolans plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten vid Waldorfskolan Kastanjen uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i ärendet inkommit med balans- och resultatrappport för perioden januari till och med november 2023 samt årsredovisning avseende räkenskapsåren 2022 och 2023. I ärendet har även en kreditupplysning inhämtats från upplysningscentralen (UC). Av utredningen framgår att huvudmannen bär sina kostnader men att väsentlig buffert saknas då huvudmannens tillgångar i princip är lika stora som huvudmannens skulder. Vidare framgår att huvudmannen inte har några betalningsanmärkningar eller någon skuld registrerad hos Kronofogdemyndigheten. Av balansrapporten framgår att de kortfristiga skulderna överstiger omsättningstillgångarna men det finns inga uppgifter i utredningen som tyder på att huvudmannen varit sen med betalningar.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 5 § skollagen framgår att enskilda efter ansökan får godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass och grundskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde bland annat har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I 26 kap. 3 § första stycket 5 p. skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

Skolinspektionens bedömning

I utredningen har visserligen framkommit att huvudmannen har en svag betalningsförmåga både på kort och på lång sikt men Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har ekonomiska medel för nödvändiga investeringar. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar,

X Hanna Lindvall

Beslutsfattare
Signerat av: Hanna Lindvall

X Julia Axelsson

Föredragande
Signerat av: Julia Axelsson

I ärendets handläggning har även utredare Charlotta Nord och ekonom Christina Lundborg medverkat.